

KARÁCSONYI MELLÉKLET

(A Mikulás és a Karácsony története – Magyar Karácsony)

27. rész

Mottó:

„Amelyik nemzet a múltját nem ismeri, az a jelenét sem érti, s a jövőjét meg nem teremtheti!”

Öt perc történelem fiataloknak és minden érdeklődőnek

Magyar sors – magyar történelem

Európának szüksége van Magyarországra... amely soha nem hagyta magát legyőzni

A Mikulás és a Karácsony története

1. rész

Bevezető gondolat! Az utóbbi évtizedekben, beleértve az elmúlt bő harminc évet, a decemberi ünnepkörök még a jóhiszemű emberek tudatában is zavaros összevisszaságban élnek. Advent, Mikulás, Télapó, a kis Jézus születése, Karácsony, fenyőünnep, ajándékozás, szinte ugyanazt jelenti. Az alábbi történetekben és kiváltképpen a magyar karácsony harmóniájának ismertetésével azonban, ha csak vázlatosan is, de próbálkozzunk meg azzal, hogy a felsorolt ünnepnapok a helyükre kerüljenek.

Az említett fogalmakra egy-egy mondatban illik azonnal magyarázatot adni.

Advent. A szó jelentése „eljövétel”, illetve a „várakozás” 24 napos időszaka. Első napja a Karácsonyt megelőző negyedik vasárnap. Az első gyertyát ekkor gyújtjuk meg, ami november végére, vagy december első napjára esik. (Gyerekek számára a 24 részből álló adventi naptár ad egy megfelelő tanulási módszert.)

Mikulás. A kisázsiai Myra püspökének, Szent Miklósnak a nevéből ered. Az önzetlen, „titkos” ajándékozás szimbóluma, ebből eredően a gyerekek kedves Mikulás bácsija. Egyetlen nap, december 6-ika fűződik a Mikuláshoz.

Télapó. A kereszténységet tagadó, Szent Miklósnak még a nevét, emlékét is eltüntetni akaró kommunista találmány. A télapó nem a Mikulás!

Karácsony. Jézus születésének napja, december 24-ike és az azt követő két ünnepnap. Karácsonykor az „ajándékot” nem a Mikulás, s főleg nem a télapó, hanem a kis Jézuska hozza. A legnagyobb ajándék maga, a Megváltó születése.

Fenyőünnep. A télapóhoz hasonló kommunista fogalomzavar, hogy a Karácsony lényegét, az európai keresztény emberek legszebb misztériumát eltüntessék a tudatunkból.

Nagykarácsony

Nagykarácsony Fejér megyében fekvő település, a Dunaújvárosi járásban. Országos ismertségét a nevének köszönheti, hiszen a karácsonyi ünnepek előtt az innen küldött ünnepi képeslapok különleges jelentőséggel bírnak. Ezt a „kiváltságot” a nagykarácsonyi postahivatal bélyegzője, illetve annak lenyomata érvényesíti. Évek óta diákcsoportok, családok, gyűjtők látogatnak el advent idején Nagykarácsonyba, hogy tartalmasabbá, emlékezetesebbé tegyék Jézus születésének ünnepét.

Kunok telepítették be a területet a 13. század idején, akik évszázadokon át pásztorokká, földműveléssé, ipari tevékenységgel foglalkoztak. 1702-ben már Karácsonyszállás néven emlegetik a falut. Az elnevezés arra utal, hogy a nyári legeltető időszak után a pásztorok ide gyűltek össze a téli szállásra, s karácsony idején megünnepelték a sikeres évet. Így lett Előszállásból Karácsonyszállás. Az ünnepség azonban a keresztény vallási szertartások betartásával – Jézus születésének tiszteletben tartásával – zajlott, amit az uradalmi intéző ellenőrzött. A pásztorok szívesen tartották a pásztor (betlehemes) népszokásokat, ami egyre inkább a kápolna, majd az abból kiépülő templom köré szerveződött. A falu mai neve, Nagykarácsony 1952-ben született

meg, amikor a tanyak, puszták népét a központi településre kényszerítették. A legvadabb rákosista években kialakult falu a neve után éppen egy olyan településsé vált, amit, ha az akkori kommunista vezetés sejtett volna, feltehetően más nevet adnak a szállások központjának. Ez bizony egy öngól volt!

Nagykarácsony címere. A Mikulásház Nagykarcsonyban

Nagykarácsony film

A napokban – 2021. november 25-én – mutatták be az első olyan magyar mozifilmet, ami a karácsonyi történetek kicsit már elcsépelet angolszász alkotások utórezgése, ennek ellenére mégis magyar. A *Nagykarácsony* című alkotás, ha másért nem, Budapest csodálatos háttér fényeivel és fényképezésével tagadhatatlanul hazai. Ez az adventi időszakban bemutatott *romkom* (romantikus komédia), magyarul inkább „romantikus vígjáték”, az ügyeletes sajtótól megkapta a kötelező jó kritikát. Erre a rendező- és szereplőgárda régi és újonnan bevetett „humorágyúí” szolgáltatták a biztosítékot. A Nagykarácsonyt a netflixes filmek között emlegetik, ami arra enged következtetni, hogy az éjféli miséken – Magyarországon talán még biztosra vehetjük – nem fogják emlegetni.

Betlehem titka

Jézus születésének helye a ma Palesztina területén, Ciszjordániában fekvő Betlehem városához köthető. Az ősi település az Izraelhez tartozó Jeruzsálemtől mindössze tíz kilométerre található.

Jézus születésének helye Betlehemben, a Születés Templomában. A templomot 2021 karácsonyára újíttották fel (forrás: Berthold Werner)

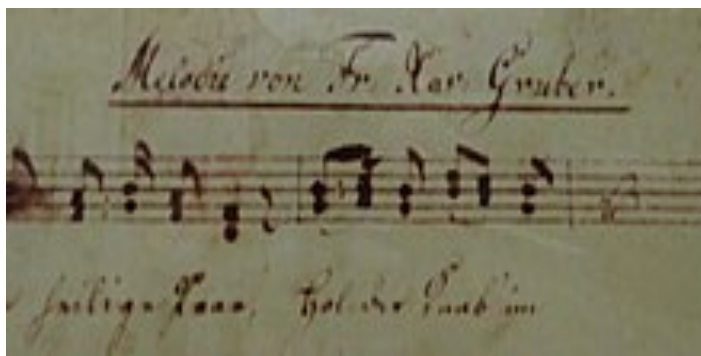
Karácsony története Betlehem városában kezdődött. A keleti egyház egy barlanghoz, a nyugati (latin) egyház pedig egy istállóhoz köti az Istengyermek születésének helyszínét. A keresztény ember tudatába a kétezer év folyamán mélyen beépült ez a szép történet, ami Jézus tanításának lényegéhez, a szegények, a betegek, a gyermekek, az elesettek támogatásához fűződik. A négy evangélista közül Márk és Lukács meg sem említi a születést. Máté viszont ezt írta: *„Betlehemben tartózkodásuk alatt elérkezett a szülés ideje. Mária megszülte elsőszülött fiát, bepólyálta és jászolba fektette, mert nem jutott nekik hely a szálláson.”* Jeruzsálem mellett Betlehemet is Dávid városának tartják az Ószövetség hívei, amiből „természetes módon” következett, hogy a Megváltó ebben a városban érkezett meg erre a világra.

Jézus születése nem csak a szegény pásztorok, hanem a gazdagok, továbbá a Napkeletről érkező bölcsek számára is örömet jelentett. Máté evangéliuma így írja le a születés történetét. *„A csillag, amelyet napkeleten láttak, vezette őket, míg végre meg nem állt a hely fölött, ahol a gyermek volt. A csillagot megpillantva nagyon megörültek. Bementek a házba, és meglátták a gyermeket anyjával, Máriával.”* A valóság, ami egyes kutatók szerint sok dologban eltért a romantikus történettől, egészen más. Ezek szerint például nem történhetett meg, hogy Mária és József ne találtak volna egy éppen szülés előtt álló anyának méltó szállást Betlehemben. Hiszen a városka lakói jól tudták, hogy ki az a József, sőt azt is tudták, hogy ő is Dávid leszármazottja.

Karácsony titkát legszebben az evangéliumi idézet (Jn 3, 16) világítja meg: „Isten úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen.”

A Csendes éj szerzői

Josef Mohr, az egyszerű osztrák pap és Francz Gruber 1818-ban ismerkedtek meg és kötöttek barátságot. A napóleoni háborúk sújtotta Salzburg környéki térség osztrák lakosai mélyszegénységben éltek, sokszor szinte éheztek. Így volt ez Obendorfban is, ahol karácsony napjára még a falu kis templomának orgonája is elromlott. Obendorf papja Josef Mohr megkérte barátját, hogy szerezzen egy dallamot az általa gyorsan megírt szöveghez, hogy a falu népe ne maradjon karácsonyi hangulat nélkül. Gruber ezt meg is tette, s Josef Mohr, nem lévén más hangszere, mint egy gitár, azon játszotta el a Csendes éj dallamát és énekelte mellé a szövegét.

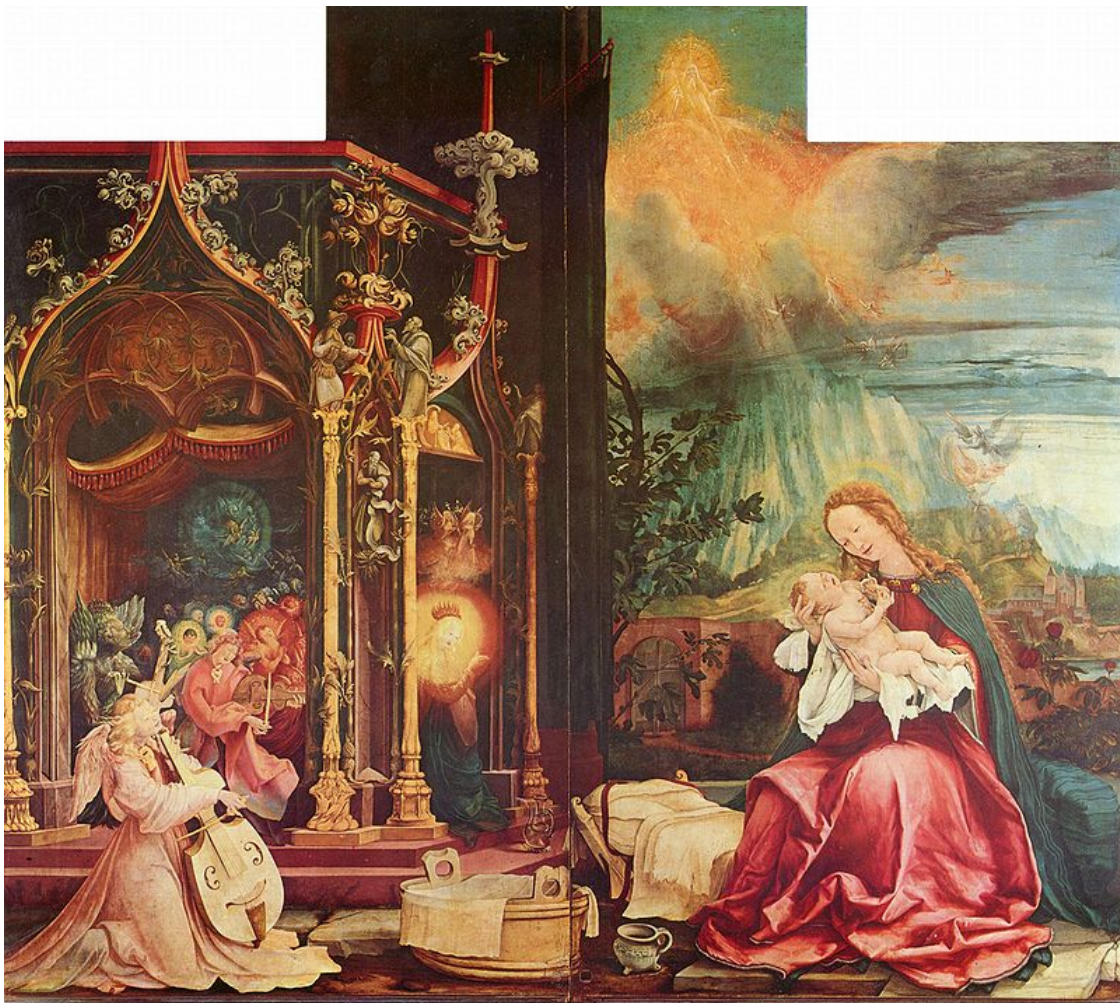
Francz X. Gruber. A Csendes éj dallama és szövege. Josef Mohr osztrák pap

A képeslap a betlehemi karácsonyi hangulatot idézi, a vers pedig a keresztény világ legszebb, legismertebb énekének szövege, amit Josef Mohr osztrák pap írt Stille Nacht (Csendes éj) címmel. A dallamot Franz X. Gruber komponálta 1818-ban. Az obendorfi Csendes éj Múzeum és Emlékkápolna. Az eredeti templom már nincs meg

A karácsony születése

Az első karácsonyt a Római Birodalom fővárosában ünnepelték meg 336. december 25-én. Hogy ez megtörténhetett, azt a 325-ben tartott első nikaiai zsinaton döntötték el. Azt már évszázadok óta ismert, hogy Jézus születése nem december 25-ére esett. Ezen a napon feltehetően a pogányok ünnepelték a fényt, a Nap születését. (A római világban a téli napforduló – december 17-25. közötti időszak – a Szaturnália ünnepe volt, amikor az emberek a földművelés istene előtt tisztelegtek. Karácsony ezekhez a napokhoz kötődik, ami egyben az ajándékozás, a vidámság ünnepe volt. A templomokat a rómaiak zöld növényekkel és lámpákkal díszítették ki, ami a karácsony jelképének /a zöld fenyőnek/ az eredete lehetett.) A keresztények szerint Jézus maga a világosság, hiszen ő az, aki legyőzte a sötétséget. A Megváltó személye így kapcsolta egybe a pogány és a keresztény ünnepet, ami aztán a kereszténység egyik legnagyobb, de mindenképpen a legmeghittebb, nálunk, magyaroknál a család legbensőségesebb ünnepe lett.

Az ezernyi Jézus születése témájú művészi ábrázolások között Matthias Grünewald: Isenheimi oltár „Angyalkoncert” és Mária a kertben című alkotása Jézus és a fény születése összhangját fejezi ki

Luther Márton karácsonya

Egyes kutatók szerint az első karácsonyt 521-ben az angliai York városában tartották meg. Ezt követően azonban több mint ezer esztendőnek kellett eltelnie ahhoz, hogy az első karácsonyfát felállítsák. Éppen az egyházszakadást előidéző reformátor Luther Márton volt az, aki a legenda szerint 1536-ban saját gyermekét fenyőfával köszöntötte. A karácsonyfa – az Édenkert közepén álló fa – annak a jelképe, hogy Isten a Paradicsomba visszafogad minden embert, tett akár jót, akár rosszat életében. Legyen az bárki, nem az a dönt, hogy származása, vallása, neme szerint hova tartozik.

Luther családjával karácsonyeste Wittenbergben 1536-ban. C. A. Schwerdgeburth 19. századi festménye. A karácsonyfa állítása Európában, az északi területeken terjedt el. Luther Márton, amint hazafelé tartott karácsony estjén, egy csodálatos fényjelenséget látott a fák fölött, s ezt akarta megmutatni családjának. Hazaérkezve elkészítette a fény fáját, ami a legenda szerint az első karácsonyfa volt

Brunszvik Teréz

Magyarországon az első karácsonyfát Brunszvik Teréz állította 1824-ben Pesten, más források szerint Martonvásáron. A karácsonyi szokás meghonosításában azonban nagy szerepet vállaltak a Bezerédy és Podmaniczky családok is. A

magyar irodalomban Jókai Mór terjesztette el a karácsonyfa ismeretét, amikor 1866-ban megjelentette *A koldusgyermek* című elbeszélését. (Érdemes megjegyezni, hogy már a 17. században ismert volt a karácsonyfa, pontosabban a „karácsonyi fa” fogalma. Ez azonban nem a Jézus születését jelentő fenyőfa volt. Az bizonyítható, hogy Erdély számos térségében a földbirtokosok karácsonykor tüzelőfát osztottak a rászoruló szegényebb családoknak.)

Brunszvik Teréz grófnő, aki Martonvásáron állította fel az első kisdédóvót, amit Angyalkertnek is neveztek. Brunszvik Teréz szobra két kisgyermekkel a martonvásári kastély parkjában (R. Törley Mária alkotása)

Karácsonyi érdekességek

A karácsonyfa állítás vitathatatlanul Németországban történt meg először. A szép szokás hamarosan Bécsben is gyökeret vert, ahol azt egy Berlinből áttelepült család terjesztette el 1814-ben. Európában azonban csak három évtizeddel később vált ez a „furcsa szokás” általánossá, amikor azt Viktória királynő divattá tette. Történt, hogy az angol királynőt, a Brit Birodalom urát 1846-ban, egy újságban megjelent rajzon családja körében ábrázolták, amint karácsonykor a feldíszített fenyőfa mellett állnak.

Bárki más tette volna ezt, nem terjedt volna el szinte futótűzként ez a karácsonyi divat a keresztény világban. Ám az angol királynő személye, példája mérföldkőnek számított az akkor már világszerte terjedő angolszászok

uralta területeken. Viktória királynőről is elmondható, hogy birodalmában soha nem nyugodott le a Nap.

Viktória királynő és családja a karácsonyfa előtt 1846-ban (Illustrated London News). Viktória Önarcképe 1835-ből

A karácsony egy szép eseménye és kezdeményezése fűződik a 13. században élt Assisi Szent Ferenchez. Neki köszönhető, hogy a családi otthonokban és a templomokban karácsonyi dalokat kezdtek el énekelni.

Assisi városa Olaszországban (forrás:Wikipedia)

Ez a szokás a magyar nyelvterületeken például a betlehemezésben öröklődött tovább. Az európai országokban a karácsony számos szép és nálunk is ismert hagyománya a 10-12. században alakult ki. Például a mandarin, alma, dió ajándékozása Franciaországból terjedt el. A szaloncukor őseit a franciák és a németek készítették el. Tekintettel azonban arra, hogy egy hamburgi cukrászmester, Stühmer Frigyes hazánkban telepedett le, s ő alkotta meg a fára aggatható egyedi csomagolású édességet, a szaloncukrot, azt a hungarikumok között tartjuk számon. Már csak azért is, mert a 19. századtól egyedül Magyarországon lett szokás, hogy a karácsonyfa díszei között szerepelt a

szaloncukor. Maradjon is ez így! (Sajnos, már nálunk is kezd szokássá válni, talán divatból, talán kényelemszeretetből, hogy a szaloncukrot a fa alá helyezik el egy tálban.)

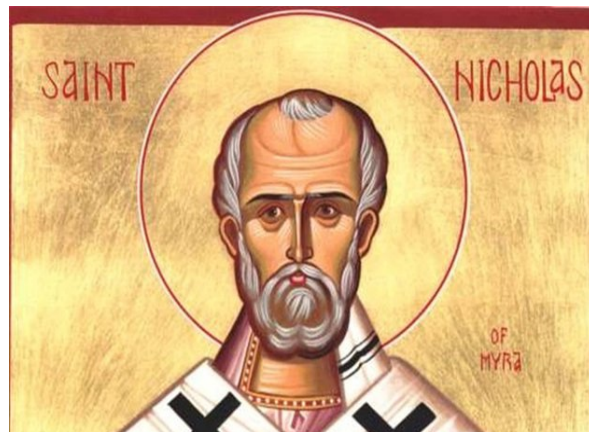
Stühmer Frigyes 1868-ban Pesten alapította meg cukorkagyártó üzemét, majd Magyarország legnagyobb csokoládégyárát. A számos, ma is ismert termékek közül a Tibi csokoládé első plakátja. A csokit, ami 1941-ben került a boltokba, az alapító dédunokájáról nevezték el. Stühmer szaloncukrok (forrás: Országos Széchényi Könyvtár, Plakát- és Kisnyomtatványtár)

A karácsony, egyszerűsége ellenére számos olyan eseménnyel, tárgyi, művészeti és vallási elemekkel társult, ami koronként, népekként és országonként változott. Ezek közé tartozik a Mikulás személye, a gyertyák, a díszek, az ajándékozás, a családi összejövetelek, egyházi szertartások, népi szokások színes egymásra épülése.

A Mikulás története

A keresztény világ minden táján ismert Szent Miklós neve. A myrai szentet mind a keleti, mind a nyugati keresztények nagy tiszteletben tartják. December hatodika Szent Miklós ünnepe. Az a nap, amikor a püspök 342-ben, Myrában meghalt. A 245-ben, Anatóliában született gyermek hamar árvaságra jutott, ám szüleitől hatalmas vagyont örökölt. A papi életet, a kolostori világot választó ifjút Myrában püspökké választották, amit egy szerencsés véletlennek köszönhetett. Az előző püspök halála után a püspökválasztó testület ugyanis azt a döntést hozta, hogy azt választják meg erre a tisztségre, aki másnap reggel elsőként lép be a templom kapuján. Ez a férfi az ifjú Miklós volt. Nála alkalmasabb ember erre a tisztségre senki más nem lehetett volna. Vagyonát jótékony célokra fordította, így vált ő az ajándékozó szeretet példaképévé. Továbbá ő a hajósok,

kereskedők, halászok, zarándokok, a férjhez menő lányok védőszentje. Több mint fél évszázadon keresztül töltötte be Myrában a főpásztori tisztséget, amely idő alatt számtalan emberen segített tanítással, bölcs tanácsaival, pénzzel, élelemmel. Életéről legendák sora szól, s többek között a Mikulás szerepe, személye is egy ilyen eseményhez kapcsolódik.

Fra Angelico: A három szűz férjhez adása. Szent Miklós képmása egy ikonosztázon, ami szinte minden ortodox templomban látható

Történt, hogy az egyik elszegényedett szomszédjának három szép és fiatal lánya volt. Az apa végső elkeseredésében már arra az elhatározásra jutott, hogy a lányait használja fel a család sorsának jobbítása érdekében. Éppen utcára akarta küldeni őket, amikor Miklós – tudomást szerezve az apa döntéséről – éjszaka titokban annyi pénzt dobott be az ablakon át a lányos család házába, hogy azzal megmentette a családot a szégyentől, a nélkülözéstől, sőt a lányokat szerencsésen ki is tudta a család házasítani. Ezt számos hasonló cselekedet követte, Miklós egész életét ennek jegyében töltötte. Ebből alakult ki a Mikulás-kultusz, ami már a népszokások közé sorolható. A Mikulás név a Miklós szlovák és cseh beceneve. Szinte minden nép kultúrájában feltűnik a nagyszakállú, prémes, piros köpenyes, sapkás, csizmás személy, aki az ajándékozás szimbóluma lett.

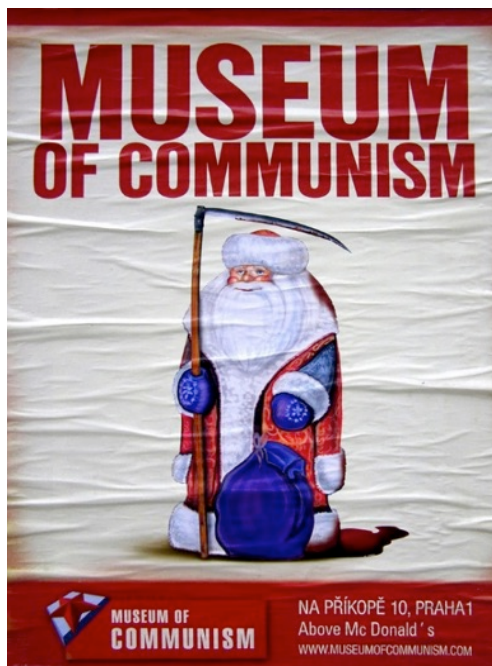
Mikulás – Télapó a 20-21. században

Szent Miklós alakja összeforrott a karácsony ünnepével. December 6. már az adventi ünnepkör része, az ajándékozó Mikulás pedig a karácsony kedvelt alakja. Éppen ezért, különösen a 20. században az egyes kultúrkörök – elsősorban a maguknak különleges jogokat kiterjesztő nagyhatalmak – eltorzították a Mikulás személyén keresztül a karácsony misztériumának jelentését. Ebben élen járt a Szovjetunió és az Egyesült Államok.

Kring Mikulás figurák színének változása. Amerikai Mikulások, jellemzőjük a nadrág és a rövid kabát

Szent Miklóst a cári Oroszországban övezte a legnagyobb tisztelet. Hiszen a városokban és a falvakban a templomaik elnevezése, az egyházi művészetük, a pópák tanítása Szent Miklóst helyezi a középpontba. A bizánci szokásrend még Magyarországon is erősen érezte hatását, elsősorban a segítő szent személyén keresztül. Hiszen Gyergyószentmiklóstól Kunszentmiklóson át Fertőszentmiklósig több tucat település és több száz templom viseli Szent Miklós nevét. Éppen ezért, mert Miklós ilyen mélyen beleivódott a népek lelkébe, tudatába, a kommunista rendszer igyekezett még az emlékét is feledtetni. Így lett az 1950-es évektől (a sztálini rendszerben) a Mikulásból Téalapó (Gyed Moroz, azaz Fagy Apó), a karácsonyból pedig fenyőünnep.

*Az orosz Mikulás, a Gyed Moroz (forrás: Németh Lajosné Ilse)
Cseh télapó kaszával, ami egyben a szovjet megszállás szimbólumát ábrázolja
(forrás: Qypchak)*

Hazánkban az ötvenes évektől kezdve énekelte minden iskolás a népszerű gyermekdalt, a *Hull a pelyhes fehér hó, /Jöjj el kedves Télapó./ Minden gyermek várva vár, /vidám ének hangja száll.* Szerzője az a Rossa Ernő, aki a *Lenin daltól* kezdve a *Munkásörindulón* át a *Harsan a kürtszó* és számos más dalról ismert. Rossa Ernő tehetségesen szolgálta a gyerekeknek és fiataloknak szóló ismert mozgalmi dalokkal a szovjetrendszert, aki a korszak kedvelt – és ezzel a feladattal megbízott – dalszövegeinek írója volt.

Amerikában a Santa Claus a Mikulás neve, ami már egy torzult változat. Ezt a nevet a 18. század végén a holland telepesek terjesztették el az új hazájukban. A protestáns hollandok még Sinter Klaasnak (Szent Miklósna) nevezték, s neki szentelték karácsonyi ünnepüket, amit aztán az amerikai közéletben elferdítettek a már említett Santa Clausra. Már 1809-ben megszületett a történet, mely szerint a repülő szánon közlekedő, ajándékhozó, nagyszakállú Mikulás a gyermekek kedvelt alakja lett. Ez a szokás elsősorban az angolszász országokban és a protestáns területeken vert erős gyökeret, amit egyben az üzleti élet, a pénzben gondolkodó rendszer sajátított ki magának.

A filmekből is látható túlságosan is díszes, inkább giccses karácsonyi kivilágítás a pénzről, az ajándék értékéről szól, nem pedig a karácsony lényegéről. A Télaputól a Télanyuig, a „könnyekig megható” amerikai karácsony – főleg filmalkotásai – ugyanolyan pusztítást végzett az emberek lelkében, mint a szovjet télapó. A levegőben röpködő, rénszarvasok húzta szán, melyen a Mikulás a kéményen bezuhanva hozza az ajándékot, szintén az amerikai filmek révén terjedt el. Azt azonban tegyük hozzá, hogy ebben az észak-európai bevándorlók protestáns szokásai elevenednek meg.

*Az amerikai Mikulás (forrás: Németh Lajosné Ilse)
Amerikában a kandallón át beosonó télapó a harisnyákba teszi az ajándékot,
ellentétben az Európában eredetileg szokásos cipő helyett*

A szocialista országok többségében még a naptárból is törölték karácsony másnapját a munkaszüneti napok sorából. Ha ünnepelni lehetett és kellett, akkor a december 18-án született Sztálint helyezték a Mikulás és Jézuska helyébe. Hazánkban a tradicionális karácsonyt 1988-tól lehetett az eredeti módon ünnepelni. A legtöbb iskolában ekkor kezdődött el újra a betlehemezés.

A Téalapó, illetve a Mikulás elnevezés ideológiai tartalmú harca ma sem ért véget. A Téalapó szovjet rendszerű ideológia terméke. Bár az ezt tagadók arra hivatkoznak, hogy a *Gyed Moroz* /fagy apó/ név már jóval a kommunista korszak előtt is létezett. Ez igaz, de az is igaz, hogy a Mikulás név mögött Szent Miklós alakja áll, s őt kellett kiiktatni az iskolás gyermekek tudatából. Ez a háború utáni fél évszázad alatt sikerült is, s amikor egy-egy iskola, tanító, merészel újra a Mikulás névhez ragaszkodni, akkor még ők követik el a hamisítást. (Olyan ez, mint például a Széll Kálmán tér - Moszkva tér - Széll Kálmán tér névhasználat változása. A sort lehetne folytatni vég nélkül.)

*Az orosz Téalapó és segítője, a Hópolyhecske. Szovjet típusú műanyag télapó
(forrás: vatera)*

Külön meg kell említeni az „igazi Mikulást”, a finn Joulupukkit, ami a finn nyelvben azt jelenti, hogy „karácsonyi kecske”. A név még nincs százéves sem, hiszen először 1927-ben, egy rádióműsorban hallhattak a finnek is először róla. Joulupukki Rovaniemiben él. A település a Lappföldön található. Még levélcíme is van, ahova a gyerekek írhatnak a Mikulásnak, hogy milyen ajándékot szeretnének. A finn karácsonyi kecske eredetileg az északi pogány mítosz közismert alakja volt, ráadásul a gyermekbüntetés szimbóluma. Csak később változott át (1927) a kedves Mikulássá.

A finn Mikulás alakja, népszerűvé tétele az üzleti élet szerves része lett. Repülőgéppel utazott minden olyan országba, ahova meghívták, természetesen jól jövedelmező szerződésekkel felszerelve vállalta szerepléseit. A legfrissebb hírek szerint a finn vállalkozás mélypontra jutott, amit többek között a vírus és az iszlám veszély idézett elő.

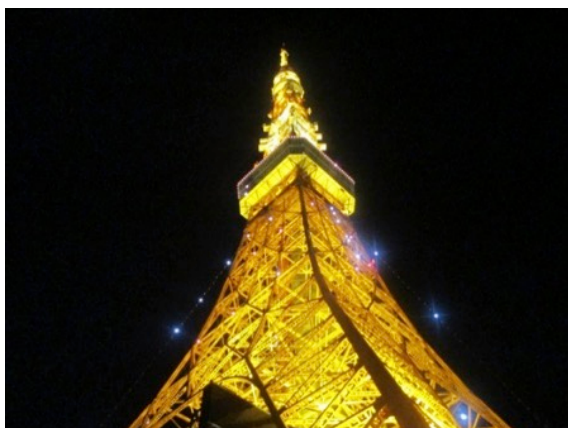

A lappföldi Mikulás (forrás: Németh Lajosné Ilse). A legenda szerint a Mikulás szánját eredetileg nyolc (1822), majd Rudolf fal, a pirosorrú rénszarvas megjelenésével (1939) kilencre bővült a szánhúzó csapat száma. Az amerikai változatban, amit a filmek által ismert meg a világ, még repülnek is, hiszen így tudnak bejutni a házba a kéményen, kandallón át

A pogánykori Finnországban Nuuttipukki tért be a gyermekes házakba. Ijesztő külsejével a sámánizmus hagyományait táplálta. Ijesztgette a gyerekeket, miközben sört követelt a háziaktól. A modern, jóságos Mikulás alakja mellett a két krampusz ezt az ősi hagyományt örökíti tovább. Finnországban az utóbbi évtizedekben Nuuttipukki szerepét inkább a gyerekek viszik tovább

A Mikulás népszerűsége, a jóságos, ajándékozó, nagyszakállú, piros ruhás öregapó alakja nem állt meg a keresztény világ határainál. Talán nem hasonló tartalommal és vallási háttérrel, de a Mikulást ismerik és ünneplik például Japánban, Kínában és Marokkóban is. Ez utóbbi azért érdekes és rendhagyó, hiszen egy iszlám országról van szó.

Karácsonyi fények Tokióban (forrás: Japánspecialista)

Példaként bemutatjuk a japán karácsonyt. Tekintettel arra, hogy az ország lakosságának mindössze 1 %-a keresztény, a szigetországban ez nem vallási ünnep, hanem a családi, társasági, közösségi összejövetelekről szól. (Szégyennek számít az, ha valaki egyedül tölti a karácsonyt, amit csupán december 23-án ünnepelnek. Hogy miért ezen a napon? Mert ez volt Akihito császár születésnapja.) Karácsony Japánban sincs ajándékozás nélkül, de ez szűkebb körű, mint amit mi megszoktunk. Legfeljebb a gyerekek kapnak ajándékot. A műfenyőfára a japánban szokásos díszítések: lampionok, legyezők kerülnek. A nagyobb ünnep az Újév.

Az ünnepi menü a csirke, kitüntetetten a Kentucky üzletlánc csirkéje, ami már szinte tradíciónak számít, pedig fél évszázada sincs, hogy élelmes üzletemberek ezt kitalálták. A teázás mellett elmaradhatatlan a karácsonyi torta, aminek szintén mindössze fél évszázados múltja van.

(Folytatjuk)
Bánhegyi Ferenc